

HEBREEËN

6

Groeien naar volwassenheid en de
waarschuwing tegen geloofsafval.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/hebreen/6

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Waarschuwingen en geestelijke volwassenheid	4 min	4
2	Verder bouwen op het fundament	3 min	6
3	De zes fundamenteën en het kerkelijk onderwijs	4 min	8
4	Een Joods of een christelijk fundament	2 min	10
5	Dopen uitgelegd als Joodse wassingen	4 min	11
6	Waarom dit christelijke grondbeginselen zijn	3 min	13
7	Bekering gaat vooraf aan geloof	4 min	14
8	Eén doop en de eenheid van christenen	3 min	16
9	Doop in water, Geest en lijden	2 min	18
10	Handoplegging en de volgorde van het geloof	2 min	20
11	Persoonlijke keuze en opname in de gemeente	2 min	21
12	Opstanding en oordeel liggen in Gods handen	4 min	22
13	De waarschuwing tegen afval	3 min	24
14	Afval als hypothetische situatie	3 min	26

15	Waarom er geen 'als' in de Griekse tekst staat	2 min	27
16	De uitleg dat afvalligen nooit behouden waren	2 min	28
17	Proeven betekent werkelijk ervaren	4 min	29
18	Afval en behoud in de arminiaanse uitleg	2 min	31
19	Terugkeer na afval in de Bijbel	2 min	32
20	Onmogelijk voor mensen, mogelijk voor God	2 min	34
21	Onvolwassen gelovigen en hulp bij afval	5 min	35
22	Vruchtbaar land en het oordeel over Jeruzalem	3 min	37
23	Vertrouwen dat de lezers zullen volharden	2 min	39
24	God vergeet hun liefdevolle inzet niet	2 min	40
25	Geestelijke ijver en voorbeelden van geloof	2 min	41
26	Gods belofte aan Abraham en zijn geduld	3 min	42
27	God bevestigt Zijn belofte met een eed	2 min	44
28	Hoop als anker bij Jezus in het heiligdom	2 min	45
	Om verder te lezen		46

1

Waarschuwingen en geestelijke volwassenheid

We pakken nu de bespreking van Hebreeëen hoofdstuk 6 weer op. Dit is een voortzetting van een gedeelte met een waarschuwing. Dit is het derde gedeelte van dit soort dat we in Hebreeëen zijn tegengekomen. Het eerste was heel kort, in hoofdstuk 2, vers 1 tot en met 4. Daar waarschuwde hij hen ervoor af te drijven en hun behoud te veronachtzamen. Het tweede waarschuwende gedeelte liep van hoofdstuk 3, vers 7, tot en met hoofdstuk 4, vers 13. Dat was een waarschuwing dat ze Gods rust niet zouden binnengaan.

Hij onderbreekt steeds de hoofdlijn van zijn betoog met deze tussengevoegde waarschuwingen. Dat doet hij vijf keer in de loop van een brief die hij zelf als kort beschouwt. Want wanneer hij in hoofdstuk 13 over zijn brief spreekt, noemt hij die een kort woord van aansporing. Hij zegt:

Verdraag alstublieft dit korte woord van aansporing.

HEBREEËN 13:22

Toch onderbreekt hij zichzelf in een korte brief, zoals hij die beschouwt, vijf keer om hen te waarschuwen voor het geestelijke gevaar waarin ze verkeren. Dat wijst erop dat dit gevaar heel reëel was. Tenminste, de schrijver had het gevoel dat ze een flinke schok nodig hadden om weer op het goede spoor te komen. Dat komt zeker naar voren in dit hoofdstuk, waarin enkele van de moeilijkste gedeeltes van het Nieuwe Testament te vinden zijn. Eigenlijk zijn maar een paar verzen zo moeilijk, maar er staan dingen die we beslist enigszins moeten analyseren.

Aan het einde van hoofdstuk 5 begon hij hen te waarschuwen dat ze niet de vooruitgang boekten die ze zouden moeten boeken. Ze waren al heel lang christen, maar dat bleek niet uit hun mate van volwassenheid. Ze hadden niet echt het soort onderscheidingsvermogen dat iemand nodig heeft en dat een volwassen christen bezit. Dat onderscheidingsvermogen is vooral nuttig bij het verwerken van geestelijke dingen die diepgaand zijn. Eerlijk gezegd, hoe dieper je in geestelijke waarheid

doordringt, hoe genuanceerder en moeilijker toegankelijk die is, des te beter moet je echt kunnen onderscheiden: is dit werkelijk wat we hier over dit onderwerp behoren te denken, of niet?

De fundamentele dingen die aan de oppervlakte liggen — Jezus is voor je zonden gestorven, Hij is weer opgestaan, je moet je bekeren — dat zijn fundamentele dingen. Je neemt ze aan of je wijst ze af, je gelooft ze of niet, maar ze zijn niet per se moeilijk te begrijpen. Zelfs van een niet-christen wordt verwacht dat hij ze kan begrijpen wanneer je die stof aan hem voorlegt. Maar er zijn theologische dingen die dieper gaan. En iemand kan beweren dat die je diepe dingen van God aanreiken, terwijl het in werkelijkheid kan zijn zoals er in Openbaring 2 over Izebel staat: dat ze de diepe dingen van satan naar voren brengt in plaats van de diepe dingen van God. Een volwassen christen moet kunnen onderscheiden: dit gaat diep, maar komt dit werkelijk van God, of is dit een vorm van misleiding?

Wanneer je verder de diepte in gaat dan de grondbeginselen, moet je een genuanceerder begrip hebben van wat waar is en wat niet waar is. Je moet volwassener zijn. Je moet dat onderscheidingsvermogen hebben waarvan hij zei dat het ontbrak bij deze mensen die al lang geloofden, maar nog steeds onvolwassen waren. Ze moesten van daaruit verdergaan naar meer volwassenheid.

Dit is ook wat Paulus zei toen hij in 1 Korinthe 2 sprak over de onvolwassenheid van de Korintheïers. Hij zei:

Dit zijn dingen die geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en die in geen mensenhart zijn opgekomen, maar God heeft ze ons door Zijn Geest geopenbaard.

1 KORINTHE 2:9-10

Hij zei:

Aan ons echter heeft God het geopenbaard door Zijn Geest. De Geest immers onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten van God.

1 KORINTHE 2:10

Onderscheidingsvermogen — geestelijk onderscheidingsvermogen, dat het resultaat is van volwassenheid, die het resultaat is van het op de juiste manier toepassen van het Woord van God in je leven. Die staat van volwassenheid is een voorwaarde om werkelijk de diepere dingen toevertrouwd te krijgen. Dat is wat Paulus in 1 Korinthe 2 zei en wat de schrijver hier aan het einde van hoofdstuk 5 lijkt te suggereren.

2

Verder bouwen op het fundament

Als we nu bij hoofdstuk 6 komen, zegt hij:

Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten, en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God,

HEBREEËN 6:1

Er staat in de Engelse vertaling ‘perfection’, maar natuurlijk zou het woord hier in deze context met ‘volwassenheid’ vertaald moeten worden, want dat is zijn klacht. Je bent niet volwassen; je bent nog een baby. Laten we opgroeien. Laten we verdergaan naar volwassenheid.

Wanneer je een gebouw bouwt, moet je een fundament leggen, en dat moet je goed doen. Maar zodra het er ligt, hoef je het niet telkens weer en weer en weer te leggen. Als je een gebouw bouwt en je legt alleen maar steeds opnieuw, steeds opnieuw en steeds opnieuw het fundament boven op zichzelf, dan bouw je alleen maar een monoliet. Je bouwt alleen maar een betonblok. Je bouwt geen gebouw. Maar het fundament moet wel minstens één keer goed worden gelegd. Je wilt het fundament niet opnieuw leggen, maar je wilt het wel minstens één keer leggen.

De reden dat ik hierover begin, is dat de schrijver ervan uitgaat dat bij deze mensen het fundament in elk geval één keer goed gelegd is, en dat ze van daaruit verder moeten. Laten we daarop bouwen. Laten we het fundament niet opnieuw leggen. Maar als we

lezen hoe hij dat fundament omschrijft, zeggen we: 'Wacht eens even, daar staat heel wat tussen waar ik zelf nooit onderwijs over heb gekregen, en ik ben al jaren christen.' Het is mogelijk dat de kerk van vandaag niet hetzelfde onderwijst als de vroege kerk. Dus als we lezen wat zij als het fundament beschouwden, zeggen we: 'Ik ken niet veel mensen die deze dingen zouden kunnen uitleggen, ook al zijn ze al twintig of dertig jaar christen.' Misschien legt de kerk vandaag niet hetzelfde fundament als ze destijds legden. Misschien moeten we in sommige gemeenten van vandaag het fundament voor het eerst leggen.

Als het eenmaal goed gelegd is, hoeft je het niet steeds opnieuw te leggen. Je hoeft er in elk geval niet door in beslag genomen te blijven. Je moet verder. Je kunt later nog steeds naar het fundament verwijzen, maar je wilt niet altijd met die eerste beginselen bezig blijven. Als je een gebouw bouwt, wil je goed op het fundament letten terwijl je het legt. Als het er eenmaal ligt, vertrouw je erop en richt je je op andere aspecten van de bouw.

Hij zegt:

Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten, en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God, van de leer van de dopen, van de handoplegging, van de opstanding van de doden en van het eeuwig oordeel. En dat zullen wij ook doen, als God het toestaat.

HEBREEËN 6:1-3

Dat wil zeggen, we zullen vanaf dit punt verdergaan naar een grotere mate van volwassenheid, als God het toestaat. Hier worden geen garanties gegeven, maar als God het toelaat, zullen we verder groeien dan het punt waar we nu zijn. We zullen dingen leren die verder gaan dan deze fundamentele waarheden.

3

De zes fundamenten en het kerkelijk onderwijs

Je moet erop letten dat hij zes dingen opsomt die hij gelijkstelt aan de fundamenten. Dit zijn de fundamenten van het christelijke leven, van het christelijke onderwijs. Dit is de melk. Het is goed om melk te drinken als je een zuigeling bent, maar je moet verder en uiteindelijk ook vast voedsel leren waarderen. Je wilt de baby niet steeds meer melk blijven geven. Hij moet op een dag vast voedsel leren eten. Laten we niet op dit niveau blijven doorgaan. Laten we dit niveau erkennen, zorgen dat het stevig staat, en verdergaan met meer dingen.

Het interessante aan de lijst die hij geeft, is dit. Stel dat je deze passage niet had gelezen en iemand je vroeg een kort lijstje te maken van zes dingen die volgens jou de fundamentele dingen zijn, de eerste dingen die in het leven van een nieuwe gelovige op orde moeten komen. Wat zou je daarop zetten? Naar de gemeente gaan, je Bijbel lezen, getuigen, bidden, de leer van de Drie-eenheid leren, de leer van de rechtvaardiging door het geloof alleen leren. Dat zijn de fundamentele dingen, zou ik denken. Dat zijn de eerste dingen die je tegenwoordig tegen een nieuwe christen zegt. Het is grappig als je deze lijst leest: het is niet dezelfde lijst.

De eerste keer dat ik dit besepte, was jaren geleden, toen Jeugd met een Opdracht me vroeg om een week lang een serie lessen over fundamenten te geven. Ik dacht: 'Ik weet niet wat ze in gedachten hebben, maar ik weet wel welke passage over fundamenten gaat. Dat is Hebreëen 6.' Dus keek ik daar. Ik dacht: 'Dit is niet wat ik als de fundamenten zou hebben beschouwd. Sommige van deze dingen wel, maar sommige beslist niet.' Ik zou de handoplegging nooit als een fundamenteel leerstuk hebben opgenomen.

Sommige gemeenten verwaarlozen een of meer van deze andere dingen. Ik ben opgegroeid in een gemeente die niet veel over bekering zei, en dat staat bovenaan de lijst. Ik weet niet of ik echt begreep wat bekering was. En als ik het al begreep, begreep ik niet dat het een voorwaarde voor behoud was. Dat hoorden we eigenlijk nooit zo vaak in de gemeente waarin ik ben opgegroeid.

Geloof in God: veel gemeenten onderwijzen daarover, al komen sommige met heel vreemde leringen over geloof. Geloofsgemeenten, Word of Faith en dat soort dingen. Sommige mensen begrijpen dat beslist verkeerd. Het is iets fundamenteels, maar sommige christenen hebben nooit geleerd wat het Bijbels gezien werkelijk is.

Dopen: dat is een merkwaardig punt, vooral omdat het in het meervoud staat. Sommige gemeenten geven heel goed onderwijs over de waterdoop, dat heel Schriftuurlijk is. Andere lijken die helemaal te verwaarlozen. Sommige onderwijzen over de waterdoop, maar het woord 'dopen', in het meervoud, is verwarrend. Waar gaat dat over?

Dan de handoplegging. Veel gemeenten leggen hun oudsten de handen op om hen in hun ambt te bevestigen. In de meeste kerkgenootschappen is er een plechtigheid met handoplegging wanneer mannen hun Bijbelopleiding afronden en in het ambt bevestigd worden, of iets dergelijks. Soms komt daar geen handoplegging bij kijken, maar vaak wel. In charismatische groepen of pinkstergroepen worden vaak ook voor andere doeleinden handen opgelegd. Om voor zieken te bidden, of voor andere dingen. De vraag is: wordt dit in de kerk van vandaag in praktijk gebracht op de manier waarop het hier werd begrepen?

Dan heb je de leer van de opstanding van de doden en het eeuwige oordeel. Dat is eschatologie. Er bestaan beslist heel wat vreemde ideeën over eschatologie, sommige juist en sommige onjuist. Maar het interessante is dat veel gemeenten het begrijpen van eschatologie behandelen alsof het om de diepe dingen van God gaat. Er zijn gemeenten die nauwelijks iets anders onderwijzen dan eschatologie, alsof het hoogtepunt van christen zijn is dat je weet wat de tien horens op het beest met de zeven koppen zijn. Als je dat weet, dan ben je echt met de diepe dingen bezig. Er zijn hele radiobedieningen die niets anders onderwijzen dan eschatologie. Ze denken dat ze daarmee echt doordringen in de geheimenissen van God.

4

Een Joods of een christelijk fundament

Maar eschatologie, de opstanding van de doden, het eeuwige oordeel — dat is eschatologie. Dat is de basis. Dat is het fundament. Wat ik over deze zes dingen wil opmerken, is niet alleen dat het een andere lijst is dan wij waarschijnlijk zouden hebben gemaakt als we deze passage niet hadden gekend. Het is een weloverwogen lijst. Het is een belangrijke lijst. Maar we moeten ons afvragen: wat somt hij hier op? Somt hij Joodse dingen op of christelijke dingen?

Veel uitleggers geloven dat hij zijn mensen aanmoedigt om niet terug te gaan naar het jodendom, maar volledig verder te gaan in het christendom. In het kenmerkend christelijke, dat zich onderscheidt van Joodse gebruiken. In die lijn zou het jodendom zijn wat ze volgens hem niet opnieuw als fundament moeten leggen. Laten we niet opnieuw de fundamenteën van het jodendom leggen. Dat hebben jullie al meegemaakt en gedaan. Laten we verdergaan naar het eigenlijke christendom.

Zij wijzen erop dat de dingen op de lijst allemaal deel uitmaken van het jodendom. In het Oude Testament vind je verwijzingen naar bekering. De profeten roepen mensen vaak op zich te bekeren. Geloof in God: mensen worden in het Oude Testament zeker opgeroepen om op God te vertrouwen.

Vertrouw op de HEERE met heel je hart, en steun op je eigen inzicht niet.

SPREUKEN 3:5

Vertrouw op de HEERE en doe het goede.

PSALMEN 37:3

Vertrouwen op God, geloof, bekering — dat zijn oudtestamentische begrippen.

5

Dopen uitgelegd als Joodse wassingen

Dopen is een bijzonder interessant woord, want in het Grieks staat er baptismos. Het klinkt als het Engelse baptisms, maar het is niet het woord dat in het Nieuwe Testament gewoonlijk met doop wordt vertaald. Gewoonlijk is in het Nieuwe Testament baptisma het woord dat doop betekent. Het betekent onderdompeling. Baptismos is een iets andere vorm van hetzelfde woord. De meeste Engelse vertalingen vertalen het inderdaad met baptisms, en dat is heel duidelijk een transliteratie van het Grieks. Maar sommigen betogen dat het beter met wassingen vertaald kan worden dan met dopen. Daarmee worden Joodse wassingen bedoeld, de ceremoniën van het handen wassen en dergelijke die de Farizeeën uitvoerden, de vele wassingen die ze verrichtten.

Ter ondersteuning hiervan wordt erop gewezen dat ditzelfde woord, dat niet zo vaak in het Nieuwe Testament wordt gebruikt, later in hoofdstuk 9 van Hebreëen voorkomt. Daar verwijst het duidelijk naar Joodse wassingen. In Hebreëen hoofdstuk 9, vers 9 en 10, staat over de tabernakel:

Deze was een zinnebeeld voor de tegenwoordige tijd. In overeenstemming daarmee werden er gaven en slachtoffers geofferd die niet in staat waren om hem die de dienst verrichtte, wat zijn geweten betreft tot volmaaktheid te brengen. Het betrof hier alleen voedsel en dranken en verscheidene wassingen, vleselijke verordeningen, die opgelegd waren tot op de tijd van de betere orde.

HEBREEËN 9:9-10

Hij heeft het over Joodse gebruiken, de voedselbeperkingen, de verschillende wassingen. Dit woord wassingen is hetzelfde woord baptismos dat in de lijst in hoofdstuk 6 wordt gebruikt. In hoofdstuk 9 verwijst het duidelijk naar Joodse wassingen, niet naar de christelijke doop. Ook het feit dat het in het meervoud staat, is aangevoerd als argument dat het over Joodse wassingen gaat. Christenen worden niet

herhaaldelijk gedoopt. Ze worden één keer gedoopt. Er is de doop. Wanneer je tot behoud komt, geloof je en word je gedoopt. Punt. Geen meervoudige dopen. Paulus zei zelfs in Efeze hoofdstuk 4:

Er is één hoop, één geloof, één doop.

EFEZE 4:4-5

Toch wordt hier in het meervoud gesproken.

Veel geleerden geloven dus dat dit niet naar de doop verwijst, maar naar Joodse wassingen. En je kunt zien dat ze daar een paar goede argumenten voor hebben. Dat geeft de hele lijst een ander karakter. Daardoor wordt het niet zozeer een lijst van christelijke gebruiken of geloofsovertuigingen, maar een lijst van Joodse gebruiken en geloofsovertuigingen. Bekering is in het Oude Testament te vinden. Geloof is in het Oude Testament te vinden. Wassingen, dat is iets Joods. Handoplegging vind je in het Oude Testament. Mozes legde Jozua de handen op. Er zijn andere gevallen van handoplegging in het Oude Testament. En dan de opstanding uit de doden en het eeuwige oordeel, dat zijn ook oudtestamentische leringen.

Al moet ik zeggen dat de opstanding van de doden geen erg duidelijke oudtestamentische leer is. Die lijkt misschien één keer te worden genoemd in Daniël hoofdstuk 12. Misschien wordt er op nog één andere plaats op gezinspeeld, wellicht in Jesaja hoofdstuk 26. Maar het is niet zo dat het Oude Testament een heel uitgesproken openbaring bevat van de leer van de opstanding van de doden. Dat is een nogal duister onderwerp. Toch ontbreekt het niet helemaal. Je kunt al deze dingen dus vinden, vooral als doop met wassingen wordt vertaald. Al deze dingen staan in het Oude Testament.

Deze uitleg lijkt ook te passen in de lijn van het hoofdbetoog. Het hoofdbetoog van het boek is dat het jodendom achterhaald is. Jullie zijn van daaruit verdergegaan naar Christus. Ga niet terug naar het jodendom. Het zou dus logisch zijn dat de schrijver zegt: laten we niet opnieuw al die fundamenteën leggen waarop jullie leven in het jodendom was gebaseerd. Jullie zijn Joden, dat is waar, maar nu zijn jullie christenen. Laten we verdergaan, voorbij die fundamentele dingen. Het jodendom was een

fundament van het christendom, maar Christus is meer dan dat. Laten we verdergaan naar volwassenheid. Dat betekent dat we de kenmerkend christelijke zaken volledig omarmen, niet alleen de Joodse.

6

Waarom dit christelijke grondbeginselen zijn

Ik heb zojuist, denk ik, vrij sterke argumenten aangevoerd voor de opvatting dat dit een lijst van Joodse gebruiken is, maar dat is niet wat ik geloof. Uiteraard is het mogelijk dat hij dat bedoelt, maar ik denk van niet. Ik zal je mijn redenen daarvoor geven.

Ten eerste noemt hij deze dingen in vers 1 de grondbeginselen van Christus, niet de grondbeginselen van het jodendom. Bovendien, als de schrijver werkelijk de kenmerkende dingen van het jodendom wilde opsommen die hij wil dat ze achter zich laten, dan zou hij niet deze lijst maken. Het is waar dat deze dingen in het jodendom voorkomen, maar het zijn niet de dingen die je achter je laat wanneer je christen wordt. Wat je misschien achter je laat — hij zou kunnen zeggen: ‘Laten we niet opnieuw het fundament leggen van dierenoffers, spijswetten, heilige dagen, heilige plaatsen.’ Dat zouden de kenmerkende dingen van het jodendom zijn die je achter je laat wanneer je christen wordt. Je laat bekering en geloof niet achter je, en ook de leer van de opstanding niet. Die maken net zo goed deel uit van het christendom als van het jodendom. Het zijn niet echt de kenmerkende dingen van het jodendom. Ze komen erin voor, maar de dingen die het jodendom kenmerken zijn het offerstelsel, het Aäronitische priesterschap, de tempel. Daar draait het jodendom om. De wet, de besnijdenis — dat zijn de dingen waarvan je zou verwachten dat hij ze opsomt als hij probeert over te brengen: ‘Al die Joodse dingen, laten we die achter ons laten en verdergaan naar Christus.’

Wat ik dus zeg, is dat je deze dingen weliswaar als Joodse praktijken zou kunnen zien, maar dat dit nauwelijks de lijst is die iemand zou maken als hij het jodendom wil voorstellen als iets van toen, terwijl we nu in een andere situatie zitten. Laten we dat

achter ons laten en verdergaan naar waar we nu zijn. Je laat bekering en geloof niet achter je wanneer je christen wordt. Die maken net zo goed deel uit van het christelijke leven als van ieder godvruchtig leven, in het Oude of het Nieuwe Testament.

Omdat hij ze dus de grondbeginselen van Christus noemt, en omdat alles wat hij opsomt werkelijk bij het christendom hoort en niet een of ander Joods gebruik is dat je achter je laat wanneer je christen wordt, denk ik niet dat de benadering waar ik het eerder over had, de benadering is die hij kiest. Ik zie dit als fundamentele christelijke leerstellingen die de eerste christenen zich al heel vroeg eigen maakten.

7

Bekering gaat vooraf aan geloof

Ik wil wijzen op een paar interessante dingen aan deze lijst als lijst. Het is niet alsof de schrijver zomaar een willekeurige lijst probeert te bedenken en er dingen in heeft gezet zoals ze bij hem opkwamen. Dit is een heel geordende lijst. Alles staat in de volgorde waarin het daadwerkelijk voorkomt in het leven van de gelovige. Het eerste is bekering, daarna geloof.

Sommige mensen denken misschien dat geloof vóór bekering zou moeten komen. Want waarom zou je je bekeren als je nog niet gelooft? Je moet eerst geloven, en dan bekeer je je. Nou, dat hangt ervan af wat je met geloof bedoelt. Het is waar dat niemand zich zal bekeren tenzij hij gelooft dat God bestaat en beloont wie Hem zoeken. Zoals er staat:

Zonder geloof is het echter onmogelijk God te behagen. Want wie tot God komt, moet geloven dat Hij is, en dat Hij beloont wie Hem zoeken.

HEBREEËN 11:6

Maar dat is geen christelijk geloof. Heel veel mensen geloven — zelfs de duivel gelooft — dat God bestaat en beloont wie Hem zoeken.

Dat geloof is op zichzelf geen christelijk geloof. Het is een voorstadium van christelijk geloof. Als je die dingen niet gelooft, zul je niet tot God komen. In Hebreëen 11:6 staat:

Zonder geloof is het echter onmogelijk God te behagen. Want wie tot God komt, moet geloven dat Hij is, en dat Hij beloont wie Hem zoeken.

HEBREEËN 11:6

Maar die fundamentele dingen geloven maakt je nog geen christen. Dat is de voorwaarde vooraf.

Christelijk geloof houdt in dat je jezelf ertoe verbindt op God te vertrouwen, in je leven volledig op God te vertrouwen, God te maken tot Degene op Wie je je vertrouwen richt. Daar kun je niet komen zonder je eerst te bekeren, want je bekeren betekent dat je anders gaat denken. Wanneer je geen christen bent, vertrouw je niet op die manier op God. Je vertrouwt op mensen of op jezelf of op iets anders, op je geld. Je vertrouwt op iets anders dan God. Christen worden betekent dat je je omkeert en ophoudt te vertrouwen op datgene waarop je vertrouwde, wat dat ook was, en dat je op God vertrouwt. Je bekeert je dus om tot geloof te komen.

De bekering gebeurt bijna tegelijk met het geloven, maar gaat er in logische zin aan vooraf. Misschien niet in de tijd, want het kan op hetzelfde moment gebeuren. Ik bekeer me, en op het moment dat ik me bekeer, geloof ik God. In feite geloof ik God doordat ik me heb afgekeerd van mijn vroegere houding, waarin ik Hem niet geloofde. Mijn leven is er nu op gericht op God te vertrouwen. Voordat ik me bekeerde, geloofde ik dat God bestond. Dat is niet wat hij hier met geloof bedoelt. Ik geloof dat hij zegt dat bekering en geloof, in die volgorde, de ommekeer tot stand brengen. De allereerste dingen in iemands leven als christen zijn bekering en geloof.

Trouwens, er zijn nog een paar andere plaatsen in de Bijbel waar geloof en bekering samen worden genoemd, en bekering wordt altijd als eerste genoemd. In Markus hoofdstuk 1, vers 15, staat dat Jezus kwam en het Evangelie predikte. Dit is Zijn boodschap:

en Hij zei: De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God is nabijgekomen; bekeer u en geloof het Evangelie.

MARKUS 1:15

In die volgorde.

Op een andere plaats in Handelingen, en ik heb de verwijzing niet zo bij de hand, was het volgens mij toen Paulus voor een van de rechtbanken stond die hem berechtten. Al is het ook mogelijk dat het was toen hij met de Efeziërs sprak. De precieze context kan ik me op dit moment niet herinneren. Maar hij vat zijn bediening samen. Hij zegt:

en ik heb zowel tegenover Joden als Grieken getuigd van de bekering tot God en het geloof in onze Heere Jezus Christus.

HANDELINGEN 20:21

8

Eén doop en de eenheid van christenen

Dus opnieuw worden bekering en geloof samen genoemd, en in die volgorde. Je vindt ze nooit in de omgekeerde volgorde genoemd, want ze horen bij elkaar, maar ze horen in die volgorde bij elkaar. Je bekeert je om een gelovige in Christus te worden. En hier beginnen de fundamentele dingen van het christen worden met bekering van je dode werken en je geloof in God. En wat dan? Dopen. Het allereerste wat een gelovige doet nadat hij zich heeft bekeerd en tot geloof is gekomen, in elk geval in het boek Handelingen, is zich laten dopen. Waarom staat er dopen? Waarom meervoud? Paulus zei in Efeze dat er maar één doop is. Nou, we moeten ons afvragen: wat bedoelt hij daarmee? Kijk eens naar Efeze 4. Paulus doet een beroep op christenen om de dingen

die ze allemaal gemeen hebben te aanvaarden als de basis van hun eenheid. Hij wil dat ze één zijn en zich ook zo gedragen. Over sommige dingen verschillen ze van mening, maar ze hebben zo veel dingen gemeen dat dit de basis vormt voor christelijke eenheid.

Hij zegt in vers 3:

en u te beijveren om de eenheid van de Geest te bewaren door de band van de vrede:

EFEZE 4:3

Waarom? Omdat er één lichaam is. Hoeveel verschillende meningen er ook zijn, er is maar één lichaam. Dus jullie moeten één zijn. We maken allemaal deel uit van één lichaam. En er is één Geest. We hebben allemaal dezelfde Geest.

één lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen bent tot één hoop van uw roeping, één Heere, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, Die boven allen en door allen en in u allen is.

EFEZE 4:4-6

Enzovoort.

Die ene doop staat in de lijst met één geloof, één God, één hoop en al die dingen. Wat hij zegt, is dat we allemaal dezelfde doop hebben ontvangen. Dat is een van de redenen waarom we één moeten zijn. Er waren geen mensen die in de naam van Paulus waren gedoopt en anderen in de naam van Apollos, en weer anderen in de naam van Petrus of Kefas, en weer anderen in de Naam van Christus.

Paulus brengt dat ter sprake in 1 Korinthe 1, waar hij ook een beroep doet op eenheid. Daar brengt hij ook de doop ter sprake. Hij zegt dat sommigen van jullie in de gemeente zeggen:

Ik bedoel dit, dat ieder van u zegt: Ik ben van Paulus, ik van Apollos, ik van Kefas, en ik van Christus.

1 KORINTHE 1:12

Met andere woorden, wat hij zegt, is: natuurlijk zijn jullie dat niet. Jullie hebben allemaal dezelfde doop ontvangen in de Naam van Christus. Het is niet zo dat sommigen van jullie in Paulus en Apollos en Kefas zijn gedoopt. Iedere christen heeft diezelfde ene doop in Christus ontvangen.

Hij heeft het beslist over de waterdoop. Hij zei dat je, toen je in water werd gedoopt, niet in het presbyterianisme of het methodisme of het baptisme of het episcopalisme of de pinksterbeweging werd gedoopt. Jullie werden met één doop gedoopt. Het was de Naam Christus. Hij was Degene in Wie jullie werden gedoopt, jullie allemaal. Dezelfde doop. Daar is er maar één van, net zoals er maar één God, één lichaam, één Geest is. Er is maar één doop die jullie allemaal hebben ontvangen.

9

Doop in water, Geest en lijden

Maar hij behandelt daarmee niet een afzonderlijke vraag: zijn er in het christelijke leven naast de waterdoop nog andere dingen die dopen genoemd kunnen worden? Het antwoord is: inderdaad, overduidelijk. Jezus en Johannes de Doper zeiden allebei dat Johannes in water doopte — dat is één doop — maar:

want Johannes doopte wel met water, maar u zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.

HANDELINGEN 1:5

Dat is een andere doop. Op een andere plaats noemt de spreker Petrus en Johannes als degenen die Jezus vroegen of zij in Zijn Koninkrijk aan Zijn rechter- en linkerhand mochten zitten. Ter verduidelijking: het hier weergegeven citaat uit Mattheüs laat de moeder van de twee zonen die vraag stellen:

Hij zei tegen haar: Wat wilt u? Zij zei tegen Hem: Zeg dat deze twee zonen van mij mogen zitten, de één aan Uw rechter- en de ander aan Uw linker hand in Uw Koninkrijk.

MATTHEÛS 20:21

Zei Hij:

Maar Jezus zei tegen hen: U weet niet wat u vraagt. Kunt u de drinkbeker drinken die Ik drink, en met de doop gedoopt worden waarmee Ik gedoopt word?

MARKUS 10:38

Hij verwees duidelijk naar lijden.

Doop is gewoon een algemeen woord voor ondergedompeld worden. Het meest voor de hand liggend is ondergedompeld worden in water, maar dat hoeft niet per se. Je kunt ook in andere dingen ondergedompeld worden. Je kunt gedoopt worden in vuur, of in de Heilige Geest, of in lijden. Je kunt overweldigd worden, ondergedompeld worden in allerlei dingen.

De voornaamste doop die plaatsvindt in de beginfase van het christen worden, is de waterdoop. Je wordt ondergedompeld in water. Maar er zijn ook andere dopen. Geen andere waterdopen, gewoon andere ervaringen die terecht een doop genoemd kunnen worden. Doop in lijden, doop in de Heilige Geest, doop in vuur, wat dan ook. Er zijn verschillende soorten dingen die dopen genoemd worden en die geen dopen in water zijn.

Persoonlijk geloof ik dat de schrijver, wanneer hij hier spreekt over dopen, in het meervoud, een chronologische volgorde van de christelijke ervaring volgt, vanaf de bekering. Hij noemt bekering, hij noemt geloof, hij noemt dopen. Wat dan? De waterdoop? En daarna? Ik denk de doop in de Heilige Geest, want dat was de gebruikelijke gang van zaken.

10

Handoplegging en de volgorde van het geloof

We zien Paulus dat doen in Handelingen 19. We lezen dat hij hen, toen ze in Christus geloofden, in water doopte in de Naam van Jezus. Er staat:

En nadat Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken in vreemde talen en profeteerden.

HANDELINGEN 19:6

Hetzelfde verschijnsel dat Jezus in Handelingen 1:5 de doop in de Heilige Geest noemde. De eerste vervulling met de Geest na de bekering is de doop in de Heilige Geest. Dit gebeurde toen Paulus hun de handen oplegde, en dat brengt ons bij het volgende op de lijst: handoplegging.

Dopen en handoplegging vertegenwoordigen volgens mij de volgende fasen in de ervaring van de christen na bekering en geloof. Ze worden in water gedoopt. Ze worden door handoplegging in de Heilige Geest gedoopt. Dat was de gebruikelijke gang van zaken. Het hoefde niet op die manier te gebeuren, maar de handoplegging had nog andere functies in de gemeente, zoals bij de aanstelling van oudsten of diakenen. Ze legden hun de handen op om zendingen uit te zenden. Ze legden hun de handen op om voor de zieken te bidden. Ze legden hun de handen op.

Handoplegging is een heel algemeen gebruik voor allerlei verschillende doeleinden. Maar aanvankelijk kreeg degene die in water gedoopt was de handen opgelegd om vervuld te worden met de Heilige Geest. Dat was voor de nieuwe gelovige de eerste ervaring met handoplegging. Er zouden op andere momenten nog andere volgen, voor andere doeleinden. Maar we hebben hier een volgorde. Het is geen willekeurige volgorde. Het is een chronologische volgorde. Dan heb je de opstanding van de doden en het eeuwige oordeel. Deze twee staan in chronologische volgorde. God wekt mensen op uit de dood om hen voor het oordeel te brengen. Natuurlijk is de schrijver nu naar het einde gesprongen. Deze dingen gebeuren niet meteen na de bekering, maar ze staan nog steeds in chronologische volgorde binnen het leven. Ik heb me eerst bekeerd, ik heb geloofd, ik ben gedoopt, ik heb de handen opgelegd gekregen. En op

een dag zal ik uit de dood worden opgewekt en naar het oordeel gaan, het oordeel voor de grote witte troon. We kunnen dus zien dat hier een bewuste chronologie wordt aangegeven.

11

Persoonlijke keuze en opname in de gemeente

Maar er zit meer in de ordening van deze dingen. Het zijn er zes, en ze staan in drie paren. Elk paar heeft iets wat voor de andere paren niet geldt. Het eerste paar is bekering en geloof. Dit gaat duidelijk over de bekering. Bekering en geloof verschillen van de andere dingen in de lijst doordat ze persoonlijk zijn. Je moet het zelf doen. Je moet je bekeren. Je moet geloven. Je ouders kunnen zich niet voor jou bekeren. Je zondagsschoolleraar kan niet voor jou geloven. Je moet dat zelf doen. Dit is een persoonlijke relatie met God. Je hebt hier een persoonlijke verantwoordelijkheid.

Het eerste waarop onze aandacht wordt gevestigd door deze twee zaken te noemen, is dat het christendom een persoonlijke keuze is, een persoonlijk antwoord aan God dat bestaat uit bekering en geloof. Je bent niet zomaar een christen omdat je in een christelijk gezin geboren bent, naar een gemeente gaat of in een christelijk land geboren bent. Dat maakt niemand tot christen. Je moet die persoonlijke keuze voor bekering en geloof maken. Zo onderstrepen deze twee het persoonlijke aspect van een relatie met God, dat fundamenteel is voor het christen-zijn.

Maar de volgende twee, de doop en de handoplegging, doe je niet bij jezelf. De gemeente doet dat bij je. Andere christenen dopen je en leggen je de handen op. Alleen al de handeling van het opleggen van handen duidt op verbondenheid met andere christenen. Zo is er in de Bijbel ook nooit een geval bekend geweest van mensen die zichzelf doopten. Wanneer iemand zich had bekeerd en had geloofd, onderstreepte dat het feit dat die zich persoonlijk aan Jezus Christus had toegewijd. Maar nu maken ze deel uit van een gemeenschap die hen opneemt: gedoopt in het lichaam van Christus. Dat je de handen opgelegd krijgt, betekent dat je verbonden bent met de lange rij christenen die mij de handen hebben opgelegd, en de mensen die hun de handen hebben opgelegd. Daar is een symbolische verbondenheid met de hele familie.

Dit is een sociaal aspect van het christendom. Het christendom heeft een persoonlijk aspect en een sociaal aspect. Doop en handoplegging veronderstellen dat je sociaal wordt opgenomen in een groep christenen. Wie heeft je anders gedoopt? Wie heeft je de handen opgelegd?

12

Opstanding en oordeel liggen in Gods handen

Dan bestaat dit derde paar uit dingen die alleen God kan doen. Je doet ze niet voor jezelf en de gemeente doet ze niet voor je. Jou uit de dood opwekken en uiteindelijk over je oordelen, is aan God voorbehouden. Uiteindelijk is alles onderworpen aan Gods laatste ingrijpen. Hoeveel christenen het ook willen, ze zullen je waarschijnlijk niet uit de dood kunnen opwekken. Alleen God kan dat doen. Het leven van de christen is uiteindelijk afhankelijk van God, Die doet wat alleen God kan doen, en de christen is uiteindelijk verantwoording verschuldigd aan God. Ik zal niet voor jou staan zodat jij mij kunt oordelen. Ik kan voor God staan om door Hem geoordeeld te worden. Ik ben Hem verantwoording verschuldigd.

Met andere woorden, er zijn drie belangrijke aspecten van het christendom die fundamenteel zijn. Iedere pasbekeerde zou die al vroeg moeten leren kennen. Je hebt een persoonlijke relatie met God, die tot stand is gekomen door je bekering en geloof. Je hebt een sociale relatie met alle andere mensen die zich zo hebben toegewijd. Je maakt deel uit van het lichaam van Christus. Je bent door hen gedoopt en hebt van hen de handen opgelegd gekregen om aan te geven dat je bent opgenomen in de sociale groep van discipelen.

Maar uiteindelijk verwachten we allemaal van God dat Hij ons uit de dood opwekt, omdat onze medechristenen dat niet voor ons kunnen doen. We hoeven bij het oordeel zelfs geen verantwoording aan hen af te leggen. We leggen verantwoording af aan God. Er is een sociaal element, maar uiteindelijk is het een leven waarin God centraal staat. Een leven waarin we uiteindelijk van God verwachten dat Hij doet wat alleen God kan doen: ons uit de dood opwekken.

Paulus zei in 2 Korinthe 1:

We hebben in Asia zoveel moeilijkheden ondervonden.

2 KORINTHE 1:8

Hij zei:

Ja, wij hadden voor ons eigen besef het doodvonnis zelf al ontvangen, opdat wij niet op onszelf zouden vertrouwen, maar op God, Die de doden opwekt.

2 KORINTHE 1:9

We kunnen niet altijd voor alles op onszelf of op onze broeders vertrouwen. Er zijn dingen die alleen God kan doen. Dat is iets wat we als christenen gewoon als vanzelfsprekend aannemen. Dat is de gezindheid die we hebben. Ik leef mijn leven voor God. Ik zal Hem verantwoording afleggen. Hij zal mij in het gelijk stellen, of niemand zal het doen.

Deze dingen doen of ervaren is dus fundamenteel voor het christelijke leven. Maar ze worden ook op zo'n manier opgesomd dat die verschillende belangrijke dimensies van wat het betekent om christen te zijn onvermijdelijk naar voren komen. Het is persoonlijk, het is sociaal, het is op God gericht. Daar heb je dus de lijst. Maar het zijn dingen die veel gemeenten, moet ik zeggen, nooit echt hebben opgenomen in hun onderwijs aan nieuwe christenen. Ik zou er meer over zeggen, maar ik moet het hele hoofdstuk behandelen, niet alleen die verzen. Of in elk geval zoveel van het hoofdstuk als ik kan behandelen. Maar ik heb wel een lezingenreeks met de titel Foundations, waarin ik ongeveer acht lezingen aan deze lijst besteed en bespreek wat de Schrift over die dingen zegt. We zullen hier niet op de details kunnen ingaan. Maar het betoog van de schrijver is dat je verder moet gaan dan dat. Als je je dat eenmaal eigen hebt gemaakt, prima. Houd het vast, maar ga verder. Je houdt dit in je achterhoofd. Het kleurt je hele besef van de werkelijkheid. Maar laten we nog meer over de werkelijkheid leren. Laten we verdergaan naar diepere dingen.

13

De waarschuwing tegen afval

Dus zegt hij:

Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten, en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God,

HEBREEËN 6:1

En dan somt hij deze dingen op. En hij zegt in vers 3 dat we dat zullen doen:

als God het toestaat.

Nu komt het moeilijke gedeelte, vers 4 tot en met 6, en eigenlijk nog iets verder dan vers 6:

Want het is onmogelijk om hen die eens verlicht zijn geweest, die de hemelse gave geproefd hebben en deelgenoot zijn geworden van de Heilige Geest, en die het goede Woord van God geproefd hebben en de krachten van de komende wereld, en die daarna afvallig worden, weer opnieuw tot bekering te brengen, omdat zij voor zichzelf de Zoon van God opnieuw kruisigen en openlijk te schande maken.

HEBREEËN 6:4-6

Dat wil zeggen, ga terug naar ‘onmogelijk’ in vers 4. Het is een bijwoord. Hoe dan ook, het is onmogelijk:

en die daarna afvallig worden, weer opnieuw tot bekering te brengen, omdat zij voor zichzelf de Zoon van God opnieuw kruisigen en openlijk te schande maken. Want de aarde die de regen indrinkt, die er dikwijls op valt, en die nuttig gewas voortbrengt voor hen door wie hij ook bewerkt wordt, ontvangt zegen van God. Maar de aarde die dorens en distels voortbrengt, is verwerpelijk en de vervloeking nabij, waarvan het einde tot verbranding leidt.

HEBREEËN 6:6-8

En ik moet ook op vers 9 wijzen:

Ook al spreken wij zo, geliefden, wat u betreft zijn wij echter overtuigd van betere dingen, die met de zaligheid samenhangen.

HEBREEËN 6:9

En hij gaat verder, maar ik wil niet verdergaan voordat ik de inhoud van deze verzen heb besproken.

Vers 4 tot en met 6 vormen één lange zin. En het begrip waarmee de zin begint, is onmogelijkheid. Wat is er onmogelijk? Je komt er eigenlijk pas aan het einde van die lange zin achter wat er onmogelijk is. Het is onmogelijk om bepaalde mensen opnieuw tot bekering te brengen. Iemand opnieuw tot bekering brengen, suggereert dat die persoon zich al eens had bekeerd. Nu hebben ze het opnieuw nodig, maar het is onmogelijk hen daar opnieuw toe te brengen.

Om welke mensen gaat het? Hij geeft vijf zinsdelen die de mensen beschrijven over wie hij het heeft. Het laatste zinsdeel, of het zesde zinsdeel, is dat ze afvallig zijn geworden. De vijf dingen die over hen worden gezegd voordat ze afvallig zijn geworden, zijn dat

ze verlicht waren, dat ze de hemelse gave hebben geproefd, dat ze deelgenoten van de Heilige Geest zijn geworden, dat ze het goede Woord van God en de krachten van de komende eeuw hebben geproefd. Maar ze zijn ook afvallig geworden.

14

Afval als hypothetische situatie

Nu staat er in onze New King James:

als ze afhaken.

En daardoor zijn sommige mensen van mening dat de schrijver over een hypothetische situatie spreekt. Sommige mensen zeggen dat je, als je werkelijk christen bent, uiteindelijk niet afvallig kunt worden. Er is die leer van de volharding van de heiligen. Als je werkelijk tot de uitverkorenen behoort, zul je volharden en zul je niet afvallig worden. Als je wel afvallig wordt, behoorde je niet werkelijk tot de uitverkorenen en was je dus niet werkelijk behouden. Dat wil zeggen, als je ooit behouden bent, zul je altijd behouden blijven. Want als je eenmaal werkelijk behouden bent, kun je helemaal niet afvallig worden en zul je dus nooit verloren gaan.

Dit is een calvinistische leer. Het is het vijfde punt van het letterwoord TULIP: de P van 'perseverance of the saints', de volharding van de heiligen. Dit vers lijkt daartegen in te gaan. Het spreekt wel degelijk over mensen die beslist echte christenen lijken te zijn en die toch afvallig worden. Deze passage is daarom lastig voor calvinisten. En we zullen zien dat er ook elementen in staan die lastig zijn voor arminianen. Het is een lastige passage. Er zitten dingen in die ons voor een uitdaging stellen. Maar laten we eerst bespreken hoe deze passage calvinisten voor een uitdaging stelt en wat zij erover zeggen. Daarna zullen we bespreken voor welke uitdaging deze passage mij als arminiaan stelt.

Calvinisten reageren hier op een van twee manieren op, tenminste, de calvinisten die ik heb gelezen. Sommige calvinisten zeggen dat hier hypothetisch wordt gesproken. Daarbij steunen ze kennelijk op het woord 'if', 'als', in vers 6. Als zulke mensen afvallig

zouden worden, zou het onmogelijk zijn hen opnieuw tot bekering te brengen. Waarom? Omdat ze Christus dan opnieuw zouden kruisigen. En sommigen zeggen: 'Christus kan niet opnieuw worden gekruisigd. De schrijver van Hebreeëen zegt:

Want dan had Hij vanaf de grondlegging van de wereld dikwijls moeten lijden. Maar nu is Hij bij de voleinding van de eeuwen eenmaal geopenbaard om de zonde teniet te doen door het offer van Zichzelf. En zoals het voor de mensen beschikt is dat zij eenmaal moeten sterven en dat daarna het oordeel volgt, zo zal ook Christus, Die eenmaal geofferd is om de zonden van velen weg te dragen, voor de tweede keer zonder zonde gezien worden door hen die Hem verwachten tot zaligheid.

HEBREEËN 9:26-28

Hij zal niet opnieuw worden gekruisigd. Dus zulke mensen zouden duidelijk nooit afvallig kunnen worden, want daarmee zouden ze Christus opnieuw kruisigen, en Hij kan niet worden gekruisigd.'

Dus dit zegt dat zulke mensen niet kunnen afvallen, omdat er, als ze dat wel deden, iets onmogelijks zou moeten gebeuren: dat Christus opnieuw gekruisigd wordt. En daarom zeggen sommige calvinisten dat dit eigenlijk niet spreekt over de mogelijkheid, maar juist over de onmogelijkheid dat deze mensen zouden kunnen afvallen. En hij formuleert het als een retorisch middel: als ze wel zouden afvallen, zou dat dit met zich meebrengen. En aangezien het niet iets onmogelijks met zich mee kan brengen, kunnen ze dus kennelijk niet afvallen.

15

Waarom er geen 'als' in de Griekse tekst staat

Daarom hebben sommige calvinisten gezegd dat dit een van de sterkste argumenten voor de volharding van de heiligen is. Want in wezen is de redenering dat, als je werkelijk een christen bent, afvallen zou betekenen dat je iets onmogelijks doet:

Christus opnieuw kruisigen. Dus de redenering is dat het niet kan gebeuren. Het probleem is dat er geen 'als' in de passage staat. Het is niet hypothetisch. De King James en de New King James zeggen: 'if they fall away', oftewel: 'als zij afvallig worden'.

Ter verduidelijking: de HSV heeft hier al 'en die daarna afvallig worden'. De spreker bespreekt het woord 'als' in de genoemde Engelse vertalingen. De volledige HSV-weergave luidt:

Want het is onmogelijk om hen die eens verlicht zijn geweest, die de hemelse gave geproefd hebben en deelgenoot zijn geworden van de Heilige Geest, en die het goede Woord van God geproefd hebben en de krachten van de komende wereld, en die daarna afvallig worden, weer opnieuw tot bekering te brengen, omdat zij voor zichzelf de Zoon van God opnieuw kruisigen en openlijk te schande maken.

HEBREEËN 6:4-6

Maar zelfs de Griekse handschriften die voor de King James zijn gebruikt, zeggen dat niet. Daar staat:

'en zijn afgehaakt'. Zo staat het in het Grieks. In plaats van 'if they fall away' zegt het Grieks dus 'and have fallen away'. Hij zegt dus eigenlijk dat het onmogelijk is om degenen die dit alles hebben meegemaakt en afgefallen zijn, opnieuw tot bekering te brengen. Het is onmogelijk hen opnieuw tot bekering te brengen.

16

De uitleg dat afvalligen nooit behouden waren

Hij voert dus geen hypothetisch, retorisch betoog waarin hij zegt dat het niet kan gebeuren. Hij zegt dat er mensen zijn bij wie dit gebeurd is. Er zijn mensen die in deze bewoordingen beschreven worden en die inderdaad afgefallen zijn. En ik vertel je iets

over hen: zij kunnen niet opnieuw tot bekering gebracht worden. ‘Je kunt hen niet opnieuw tot bekering brengen’ is een juistere formulering.

Wat doet de calvinist nu wanneer hij dat erkent? Hij zegt: ‘Goed, akkoord. Er zijn mensen afgevallen op wie deze beschrijving van toepassing is. Maar zij waren niet werkelijk christenen.’ Dat lijkt me nogal vergezocht, want als je deze lijst van vijf dingen leest:

ze hebben het licht gezien, ze hebben geproefd van het hemelse geschenk, ze hebben deel gekregen aan de Heilige Geest, ze hebben geproefd van het goede woord van God en de krachten van de tijd die nog komt. Dan klinkt dat voor mij alsof het christenen zijn.

Maar zij zeggen: ‘Kijk eens hoe er herhaaldelijk over proeven gesproken wordt. Ze hebben het Woord van God geproefd, de hemelse gave, of wat dan ook, en de krachten van de komende wereld. Proeven is niet hetzelfde als opeten.’ Dit gaat volgens hen eigenlijk over mensen die heel dicht bij bekering zijn gekomen. Ze hebben het verkend. Ze hebben het onderzocht. Ze hebben er een beetje aan gelikt om het te proeven, om te zien hoe het is. Maar ze zijn nooit echt helemaal doorgegaan. Ze zijn niet werkelijk behouden en daarom kunnen ze afvallen, omdat ze niet werkelijk de uitverkorenen zijn. Ze zijn nooit werkelijk helemaal tot Christus gekomen.

Dit is de andere opvatting, en waarschijnlijk komt die onder calvinisten vaker voor. Ik weet niet zeker welke vaker voorkomt, want je komt beide argumenten bij calvinisten tegen. Het eerste werkt duidelijk helemaal niet, omdat het niet hypothetisch is, en daar hangt hun argument van af.

17

Proeven betekent werkelijk ervaren

Maar hoe zit het dan met deze opvatting? Is het mogelijk dat de schrijver spreekt over mensen die nooit ten volle behouden zijn geweest? Als we dat argument gaan baseren op het gebruik van het woord ‘proeven’, denk ik dat we in de problemen komen. Alsof ‘proeven’ iets betekent wat minder is dan iets volledig tot je nemen of volledig ervaren. De schrijver van Hebreeën gebruikt hetzelfde woord in hoofdstuk 2, vers 9, op een

manier die eenvoudigweg uitsluit dat hij het woord ‘proeven’ zo gebruikt. Alsof het betekent dat je ergens een beetje aan knabbelt of het alleen maar verkent, zonder je er volledig aan over te geven.

In hoofdstuk 2 van Hebreeën staat in vers 9:

maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die voor korte tijd minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden van de dood, opdat Hij door de genade van God voor allen de dood zou proeven.

HEBREEËN 2:9

Hetzelfde Griekse woord: ‘proeven’. Hij heeft de dood geproefd. Is Hij niet volledig gestorven? Heeft Hij Zich er niet volledig aan overgegeven? Heeft Hij alleen maar een beetje aan de randen van de dood geknabbeld? Nee, het is duidelijk dat de schrijver van Hebreeën deze beeldspraak van het proeven gebruikt voor iets wat verder gaat dan alleen het onderwerp verkennen, het een beetje onderzoeken. Het gaat hier om volledige overgave.

Proeven is gewoon een term die de schrijver van Hebreeën gebruikt. Ik denk niet dat de andere schrijvers van het Nieuwe Testament die ook per se gebruiken. Ik heb er geen concordantiestudie naar gedaan, maar ik kan me zo uit het hoofd niet herinneren dat andere schrijvers van het Nieuwe Testament die gebruiken. De schrijver van Hebreeën gebruikt die duidelijk een aantal keren. Maar hij gebruikt die voor wat Jezus deed toen Hij de dood proefde. Wat de dood betreft, gaf Hij Zich er volledig aan over. Hij ging helemaal door. En wanneer dezelfde term gebruikt wordt voor mensen die het Woord van God geproefd hebben, de hemelse gave geproefd hebben, de krachten van de komende wereld geproefd hebben, of wat dan ook, wordt hier op geen enkele manier gesuggereerd dat zij iets achterhielden en niet werkelijk helemaal gekomen waren.

Laat ik ook dit zeggen. Stel dat we, ter wille van de redenering, om deze vraag te onderzoeken, zouden aannemen dat dit is wat hij zegt. Dat hij spreekt over mensen die bijna behouden zijn, maar nog net niet, en die zich vervolgens weer teruggetrokken

hebben. Als dat zo is, dan zegt hij dus dat je, als je bijna behouden bent maar nog net niet, je nooit meer kunt bekeren.

Klopt dat werkelijk met wat er in het leven gebeurt? Zijn er geen gevallen van mensen die heel dicht bij het behoud zijn gekomen, nog een tijdje hebben gearzeld, maar later toch helemaal over de streep zijn gekomen? Zegt hij dat als je ervan proeft maar je niet meteen toewijdt, je nooit behouden zult worden? Dat komt toch niet echt overeen met de werkelijkheid. En ik denk niet dat hij dat bedoelt. Hij lijkt beslist mensen te beschrijven die behouden zijn.

Trouwens, als dat niet zo was, had hij er een of ander voorbehoud bij moeten maken, want alle uitdrukkingen die hij gebruikt, zijn dingen die voor christenen gelden. Hij had moeten zeggen: 'Mensen die deze, deze, deze en deze ervaring hebben gehad, maar zich niet werkelijk helemaal aan Christus hebben toegewijd, dat zijn de mensen over wie ik het heb.' Want als je alleen deze beschrijvingen geeft zonder er een voorbehoud bij te maken, breng je de lezer beslist de boodschap over: 'Ik heb het hier over christenen.' En niet alleen christenen: christenen die vervuld zijn met de Geest, volwassen christenen, krachtige christenen.

18

Afval en behoud in de arminiaanse uitleg

Zij hebben in hun leven de krachten van de komende eeuw gekend. Dit zijn voluit christenen, misschien zelfs volwassener dan sommige lezers. Wat zegt hij dan? Ik zei dat dit ook een probleem is voor arminianen, want arminianen geloven wel degelijk dat iemand die een echte christen is, kan afvallen en zelfs niet langer behouden kan zijn doordat hij is afgevallen.

Afval betekent volgens de arminiaanse opvatting dat je Christus volledig verlaat. En als je ooit christen was maar Christus hebt verlaten, kun je je behoud niet meenemen wanneer je Jezus verlaat. Jezus is het behoud, zegt de Bijbel. Je komt in Jezus, en je hebt behoud. Je verlaat Jezus, en je laat je behoud bij Hem achter. Je neemt het niet mee om Christus te verlaten en toch je behoud als een toegangskaartje in je achterzak te houden.

Arminianen geloven dat het mogelijk is om het geloof te verlaten nadat je erin hebt gestaan, en dat dit gevolgen heeft. Als je het geloof verlaat, heb je het behoud verlaten. Dat is de niet-calvinistische opvatting. Trouwens, helemaal los van wat de Bijbel ook specifiek over dat punt mag zeggen, geloofden alle vroege christenen dat ook, tot Augustinus in de vierde eeuw. Augustinus was de eerste die de leer van de volharding en de calvinistische leerstellingen naar voren bracht. Daarvóór spraken alle kerkvaders alsof het mogelijk was dat christenen het behoud konden verliezen door Christus te verlaten, en dat ze dat niet moesten doen. Het was de arminiaanse leer, zoals wij die tegenwoordig noemen, omdat we die vernoemen naar Jacobus Arminius in de zestiende eeuw. Maar die specifieke leer die hij onderwees, werd tot Augustinus door alle kerkvaders onderwezen, gedurende de eerste drie eeuwen van de kerk.

En ik geloof dat die ook in de Schrift wordt onderwezen. Ik geloof dat iemand kan afvallen. Er wordt tegen gewaarschuwd. Waarom zou je er überhaupt tegen waarschuwen als je het niet kunt doen? Waarom al die waarschuwingen om 'dat niet te doen' als je het niet kunt?

19

Terugkeer na afval in de Bijbel

Maar de eigenlijke vraag, en een probleem voor de arminiaan, is deze: erkent een arminiaan dat iemand die het geloof heeft verlaten, nooit kan terugkomen? Want dat lijkt het punt te zijn dat hier wordt gemaakt.

Want het is onmogelijk om hen die eens verlicht zijn geweest, die de hemelse gave geproefd hebben en deelgenoot zijn geworden van de Heilige Geest, en die het goede Woord van God geproefd hebben en de krachten van de komende wereld, en die daarna afvallig worden, weer opnieuw tot bekering te brengen, omdat zij voor zichzelf de Zoon van God opnieuw kruisigen en openlijk te schande maken.

HEBREEËN 6:4-6

En toch zouden de meeste arminianen denken: ‘Natuurlijk kunnen mensen afvallen, maar dat betekent niet dat ze niet kunnen terugkomen.’

Zelfs Paulus sprak erover dat de ongelovige Joden van de olijfboom waren afgebroken.

Maar als zij niet in ongeloof blijven, kunnen zij terugkomen. Ze zijn afgebroken, maar kunnen opnieuw geënt worden,

ROMEINEN 11:23

zei hij in Romeinen 11. Jakobus zegt, sterker nog, zijn slotwoorden in het boek Jakobus zijn:

Broeders en zusters — christenen —

Broeders, als iemand onder u van de waarheid is afgedwaald en een ander doet hem terugkeren, weet dan dat hij die een zondaar van zijn dwaalweg doet terugkeren, een ziel zal redden van de dood en een menigte van zonden zal bedekken.

JAKOBUS 5:19-20

Dat klinkt toch beslist alsof de broeder die van de weg afdwaalt, opnieuw van de dood gered moet worden. En degene die eropuit gaat en hem bekeert, redt hem van de dood. Bedoel je dat je hem kunt bekeren? Een gelovige die afvalt, kan bekeerd worden? Waarom zegt de schrijver van Hebreeëen dan dat het onmogelijk is hen opnieuw tot bekering te brengen?

De verloren zoon ging weg en kwam terug. Er is gewoon te veel in de Schrift en in de ervaring, in getuigenissen die we kennen van mensen die christen waren, afvielen en daarna weer terugkwamen en stevig in het geloof stonden. En daardoor is het volgens mij eigenlijk onmogelijk om deze passage zo uit te leggen dat die leert dat dit niet kan gebeuren, want het gebeurt wel. Andere passages lijken dat ook te bevestigen.

20

Onmogelijk voor mensen, mogelijk voor God

Wat zegt deze passage dan? Zelf weet ik het niet honderd procent zeker, maar ik zal hier een paar kanttekeningen plaatsen die misschien kunnen helpen. Dit is misschien niet juist, maar het kan misschien helpen om de passage in perspectief te plaatsen. Het woord 'onmogelijk' betekent niet altijd absoluut onmogelijk. Zo klinkt het wel, maar de Bijbel gebruikt vaak overdrijving. En er is een soortgelijk geval in de Evangeliën, waar de rijke jonge leider weigerde Christus op Zijn voorwaarden te aanvaarden en bedroefd wegging.

En Jezus zei:

En terwijl Hij rondkeek, zei Jezus tegen Zijn discipelen: Hoe moeilijk kunnen zij die rijkdommen bezitten, het Koninkrijk van God binnengaan! En de discipelen verbaasden zich over Zijn woorden. Maar Jezus antwoordde opnieuw en zei tegen hen: Kinderen, hoe moeilijk is het dat zij die op rijkdommen vertrouwen, het Koninkrijk van God binnengaan! Het is gemakkelijker dat een kameel door het oog van een naald gaat, dan dat een rijke het Koninkrijk van God binnengaat.

MARKUS 10:23-25

De discipelen zeiden:

Wie kan er dan gered worden?

En Hij zei:

Maar Jezus keek hen aan en zei tegen hen: Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

MATTHEÛS 19:26

Dus op het ene niveau is het onmogelijk; op een ander niveau veel minder, omdat God alles kan doen. God kan het onmogelijke doen. Jezus zei dat niets onmogelijk genoemd zou moeten worden. En in die context heeft Hij het over bepaalde soorten mensen die bijzonder moeilijk tot behoud te brengen zijn. Hoe krijg je een rijke zover dat hij het Koninkrijk binnengaat? Het is alsof je een kameel door het oog van een naald trekt. Kun je dat? Nee. Het is onmogelijk.

Voor mensen is dat onmogelijk.

Het is menselijkerwijs onmogelijk, maar uiteindelijk is niets onmogelijk voor God.

Sommige mensen verzetten zich zo sterk tegen de verandering die nodig is om christen te worden, dat je hen soms niet kunt veranderen. Soms kun je hen niet bereiken. Soms kun je niets doen om het te laten gebeuren. Maar dat betekent niet dat het nooit kan gebeuren. God kan hen in veel gevallen bereiken.

21

Onvolwassen gelovigen en hulp bij afval

Als dat waar is, dan gaat deze passage misschien over een vergelijkbare situatie. Geen rijke mensen, maar een ander soort mensen dat heel moeilijk te bereiken is. Een ander soort mensen dat bijzonder koppig is, of bij wie het een bijzondere uitdaging is om hen zover te krijgen dat ze het Koninkrijk binnengaan. Mensen die dat allemaal al hebben meegemaakt en gedaan, en die hebben gezegd: 'Daar ben ik klaar mee.' Kijk, die mensen verschillen van iemand die nooit christen is geweest zoals iemand die gescheiden is verschilt van een maagd, om een vergelijking te gebruiken die C.S. Lewis in een van zijn boeken gebruikt. Iemand die christen is geweest en het achter zich heeft gelaten, lijkt meer op iemand die gescheiden is. Iemand die nooit christen is geweest, lijkt meer op een maagd. Die heeft dat nog nooit echt meegemaakt. Het is gemakkelijker iemand te winnen die dat nog nooit heeft meegemaakt dan iemand die het heeft meegemaakt en verworpen. Ze hebben hun hart in een andere mate verhard.

Dus zoals een rijke behoort tot een bijzondere groep mensen die bijzonder moeilijk tot behoud te brengen is, vormen mensen die christen zijn geweest en het hebben verworpen een andere groep mensen die bijzonder moeilijk tot behoud te brengen is.

Deze mensen zijn koppig, halsstarrig. Ze hebben het al meegemaakt. Wat ga je hun vertellen? Jullie zijn nog kleine kinderen in Christus, jullie zijn niet eens bedreven in het woord van de gerechtigheid. Deze mensen zijn verder op die weg geweest dan jullie. Denken jullie dat jullie deze mensen kunnen terugbrengen in het stadium waarin jullie verkeren? Het is onmogelijk. Jullie moeten volwassen worden. Misschien zou God jullie hier dan voor kunnen gebruiken. Maar jullie zijn niet in staat om dit soort mensen te bereiken.

Misschien zegt de schrijver eigenlijk: 'Voor jullie, mijn lezers, jullie die nog kleine kinderen zijn en niet bedreven in het woord van de gerechtigheid, jullie die nooit verder zijn gekomen dan de grondbeginselen: wat gaan jullie doen voor mensen die al verder zijn geweest dan jullie? Mensen die alle geestelijke ervaringen hebben gehad die een christen kan hebben, maar die dat hebben verworpen? Jullie zullen merken dat het voor jullie onmogelijk is om hen tot Christus te leiden.' Het betekent niet noodzakelijkerwijs dat het niet gedaan kan worden.

Maar voor mensen is het onmogelijk, voor deze mensen in elk geval.

Ik zou het hierin mis kunnen hebben, maar dit lijkt me een mogelijke betekenis van de passage. Er zitten waarschijnlijk problemen aan die ik niet zie. Maar ik ken ook problemen met bijna alle andere interpretaties van deze passage. Dit is een van de bijzonder moeilijke passages in de Bijbel. Maar omdat dit wordt verwoord binnen een klacht over de onvolwassenheid van zijn lezers, moeten we volgens mij aannemen dat hij een van twee dingen duidelijk wil maken.

Het ene is dat ze door hun onvolwassenheid geen mensen kunnen helpen die in de toestand verkeren die hij zojuist heeft beschreven. Het is voor hen onmogelijk. Er staat niet dat het voor die mensen onmogelijk is om zich te bekeren. Het is onmogelijk hen tot bekering te brengen, hen opnieuw tot bekering te brengen. Dat is de handeling van een ander. Er staat niet dat het voor deze mensen onmogelijk is om zich te bekeren. Er staat dat het onmogelijk is hen opnieuw tot bekering te brengen. Dat is iemand die met hen bezig is om hen te vernieuwen, om hen terug te brengen.

Hij zou dus kunnen zeggen: 'Jullie zijn onvolwassen, jullie zijn niet bedreven in het woord, jullie kunnen dit niet, jullie kunnen zulke mensen niet helpen. Inmiddels zouden jullie dat moeten kunnen. Inmiddels zouden jullie leraren moeten zijn, maar

jullie moeten opnieuw onderwezen worden. Daarom is dit tot jullie schande. Mensen die dit soort hulp nodig hebben, kunnen jullie in jullie toestand niet helpen.'

Maar de andere mogelijkheid is dat hij zegt: 'Omdat jullie onvolwassen zijn en geen vooruitgang boeken, is het volgende gevaar dat jullie zelf een van deze mensen worden, dat jullie ook afvallig worden.' Het is niet vanzelfsprekend dat onvolwassen zijn of belemmerd worden in je geestelijke groei er noodzakelijkerwijs toe leidt dat je uiteindelijk afvallig wordt van Christus. Dat gebeurt niet. Veel mensen blijven hun hele leven onvolwassen en sterven als gelovigen. Maar sommigen denken dat hij in werkelijkheid een toestand beschrijft waarin zij terecht zouden kunnen komen.

Deze passage, met al zijn moeilijkheden, beschrijft dus misschien de toestand van andere mensen die de lezers zouden kunnen tegenkomen en die ze zouden moeten kunnen helpen, maar niet zullen helpen. Of hij beschrijft misschien een toestand waarin de lezers zelf terecht zouden kunnen komen als ze zich niet verbeteren en volwassen beginnen te worden. Het kan beide kanten op. Ik weet niet hoe ik daar definitief uitsluitsel over moet geven, dus ik laat het onbeslist en ga verder.

22

Vruchtbaar land en het oordeel over Jeruzalem

Hij zegt in vers 7 en 8:

en die daarna afvallig worden, weer opnieuw tot bekering te brengen, omdat zij voor zichzelf de Zoon van God opnieuw kruisigen en openlijk te schande maken. Want de aarde die de regen indrinkt, die er dikwijls op valt, en die nuttig gewas voortbrengt voor hen door wie hij ook bewerkt wordt, ontvangt zegen van God. Maar de aarde die dorens en distels voortbrengt, is verwerpelijk en de vervloeking nabij, waarvan het einde tot verbranding leidt.

HEBREEËN 6:6-8

Met andere woorden, de grond brengt de vrucht voort die hij zou moeten voortbrengen. Het is goede grond. Die:

krijgt Gods zegen.

De opbrengst van het land is een zegen van God voor de boer. En het land wordt door God gezegend vanwege zijn vruchtbaarheid.

Maar als datzelfde land ondanks de bewerking, de regen en alle gunstige omstandigheden geen vrucht voortbrengt, maar dorens en distels, wordt het afgekeurd. Het is bijna vervloekt en wordt uiteindelijk verbrand.

In de omstandigheden waarvoor dit geschreven werd, liep Jeruzalem groot gevaar kort daarna verbrand te worden, wanneer de Romeinen zouden komen. En die hebben de stad inderdaad platgebrand, met de mensen erin. Honderdduizenden Joden zijn in de stad en in de tempel verbrand toen de Romeinen die platbrandden. Dit was een naderend oordeel waarop volgens mij een aantal keren in het boek wordt gezinspeeld. Dit zou er ook een toespeling op kunnen zijn. Ik weet het niet zeker. Maar er wordt gezegd dat land dat vrucht hoort te dragen en geen vrucht draagt, zal worden afgebrand. Jezus zei in ieder geval dat Israël als een wijngaard was die de vrucht niet voortbracht. En Hij zei:

Zij zeiden tegen Hem: Hij zal die kwaaddoeners een kwade dood doen sterven en zal de wijngaard aan andere landbouwers verhuren, die hem de vruchten op hun tijd zullen geven.

MATTHEÛS 21:41

Wat God bij Zijn volk zoekt, is vrucht. Israël was Zijn volk, waarvan verwacht werd dat het vrucht voortbracht. Dat deden ze niet. Christenen zullen dat wel doen. Zij maken deel uit van een ander volk, waarover Jezus zei:

Daarom zeg Ik u dat het Koninkrijk van God van u weggenomen zal worden en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt.

MATTHEÛS 21:43

Maar deze lezers moeten beslissen wat ze zullen zijn. Zullen ze de christenen zijn die inderdaad de vrucht voortbrengen en zegen van God ervaren? Zullen ze teruggaan naar het Joodse stelsel en deel uitmaken van dat tempelstelsel dat ten onder zal gaan en verbrand zal worden omdat het geen vrucht voortbrengt?

Dat zijn blijkbaar de mogelijkheden die de lezer worden voorgehouden, als Joodse christen die kort voor het oordeel over de Joodse tempel leeft. Voor anderen in andere situaties zou het niet precies op dezelfde manier gelden. Maar hier worden bepaalde mensen in een bepaalde omstandigheid aangesproken, en dit zou heel goed kunnen zijn wat hij bedoelt.

23

Vertrouwen dat de lezers zullen volharden

Vers 9:

Ook al spreken wij zo, geliefden, wat u betreft zijn wij echter overtuigd van betere dingen, die met de zaligheid samenhangen.

HEBREEËN 6:9

De calvinisten wijzen hier soms op wanneer ze die eerdere moeilijke passage bespreken. Ze zeggen: 'Zie je wel, het is hypothetisch, want hij zegt dat hij niet verwacht dat dit hun werkelijk zal overkomen. Hij heeft er vertrouwen in dat dit hun niet zal overkomen. Dus dit idee van afvallig worden is iets hypothetisch.' Maar zoals we hebben aangegeven, is het niet hypothetisch. Hij heeft het over werkelijke mensen die afvallig zijn geworden. De calvinisten kunnen vanuit hun opvatting alleen de verzekering geven dat uitsluitend de uitverkorenen niet afvallig zullen worden. Maar hoe zou je er zeker van kunnen zijn dat iedereen die dit leest een van de uitverkorenen is? De calvinisten zeggen zelf dat in elke gemeente sommige mensen uitverkoren zijn en andere niet, en niemand weet wie dat zijn, alleen God.

Maar de schrijver zegt tegen al zijn lezers:

Ik ben ervan overtuigd dat het met jullie beter zal gaan.

Hij zegt niet: 'Ik weet dat jullie allemaal uitverkorenen zijn en dat jullie daarom niet afvallig kunnen worden.' Dat zou een calvinist ervan moeten maken. Hij zegt veeleer: 'Dit kan gebeuren, maar ik heb er vertrouwen in dat jullie dat niet zullen laten gebeuren. Daarom schrijf ik jullie. Ik spoor jullie aan. Ik hoop dat jullie het beter zullen doen dan dit. Dit is sommige mensen overkomen. Ik hoop dat het jullie niet zal overkomen. Ik probeer zelfs enig vertrouwen in jullie te laten blijken. Dat betekent niet dat ik het zeker weet, maar ik heb dit vertrouwen: dat ik te maken heb met mensen die niet zo ver zullen gaan, en die mijn waarschuwing serieus zullen nemen en de goede kant op zullen gaan.'

Hij zegt: 'We spreken inderdaad op deze manier om jullie te waarschuwen, maar we hebben er werkelijk vertrouwen in dat jullie het ter harte zullen nemen. Dat jullie niet deze onvruchtbare weg zullen inslaan en uiteindelijk verbrand zullen worden.'

24

God vergeet hun liefdevolle inzet niet

Want God is niet onrechtvaardig dat Hij uw werk zou vergeten en de liefdevolle inspanning die u Zijn Naam bewezen hebt, doordat u de heiligen gediend hebt en nog dient. Maar wij verlangen ernaar dat ieder van u dezelfde inzet toont, tot volle zekerheid van de hoop, tot het einde toe, opdat u niet traag wordt, maar navolgers bent van hen die door geloof en geduld de beloften beërven.

HEBREEËN 6:10-12

Hij probeert hen hier te bemoedigen: 'Ik spreek negatief over dingen, maar ik probeer niet werkelijk de indruk te wekken dat ik negatief over jullie denk. Ik denk wel negatief, maar niet zo erg, niet zo erg als waar ik het hier over heb gehad. Ik vind dat jullie volwassen moeten worden, en ik heb er echt vertrouwen in dat jullie dit ter harte zullen nemen en volwassen zullen worden. Jullie zullen in je leven de vrucht voortbrengen die bij het behoud hoort, want ik heb daar al enige tekenen van gezien,

en God ook. God merkt het op. Hij weet dat jullie trouw zijn geweest. Jullie hebben de heiligen geholpen. Dat zal Hij niet vergeten. Hij zal jullie alle gunstige omstandigheden geven die nodig zijn om jullie te helpen te volharden en door te gaan.

‘Natuurlijk hangt het er in zekere mate nog steeds van af of jij met God instemt. Maar God staat hierin aan jouw kant. Ik probeer niet te zeggen dat God boos op je is of zoiets. Hij vergeet niet wat je hebt gedaan. Hij weet wat je nog steeds doet. Ik probeer dit alleen te zeggen zodat je ermee doorgaat en dezelfde inzet toont, tot volle zekerheid van de hoop, tot het einde toe. Daar gaat het mij om. Tot nu toe heb je het in zekere mate goed gedaan. Je bent nog steeds bij de Heere. Ik hoop alleen dat je daar blijft, en daarom schrijf ik je.’

25

Geestelijke ijver en voorbeelden van geloof

Hij zegt dat je niet traag moet worden. Het is zo gemakkelijk om traag te worden in je geestelijke ijver, vooral als je niet veel gemeenschap hebt met mensen die zelf niet traag zijn. Als iedereen om je heen traag is, val je geestelijk gemakkelijk in slaap. Er valt veel voor te zeggen om jezelf af en toe eens een por te geven om te zien of je wakker bent, en om ijverig te zijn. Misschien wel ijveriger dan wie dan ook om je heen je aanmoedigt te zijn.

Maar je moet die mensen navolgen. Misschien horen ze niet bij je directe sociale kring, maar je kent ze wel. Je kent de kerkgeschiedenis.

Een groot deel van mijn christelijke leven, toen ik jonger was, had ik meer ijver dan de meeste mensen om me heen leken te hebben. Ik kreeg daarin niet zoveel aanmoediging als ik had gewild. Maar ik was vastbesloten om me door andere christenen te laten aansporen. Dus moest ik mijn toevlucht nemen tot biografieën. Ik had gemeenschap met Tozer. Ik had gemeenschap met puriteinen. Ik had gemeenschap met William Law. Ik had gemeenschap met George Müller. Deze mensen leefden niet meer, maar zij waren mensen die door geloof en geduld helemaal doorgingen tot ze de beloften beërfdten. Als ik niet veel van zulke mensen om me heen had, kon ik deze mensen toch navolgen.

Je moet een navolger worden van degenen die het juiste doen. Het kan soms moeilijk zijn om mensen te vinden die het juiste doen, of datgene wat jij wilt navolgen. Maar gelukkig zijn er mensen die dat hebben gedaan, en je kent sommigen van hen. Je kunt hen opzoeken en je door hen laten aansporen.

26

Gods belofte aan Abraham en zijn geduld

Zoals we weten, bevatte dit hoofdstuk een paar bijzondere moeilijkheden. Laat me de hoofdzaken uit vers 13 tot en met 20 naar voren halen.

Want toen God Abraham de belofte deed, zwoer Hij bij Zichzelf, omdat Hij bij niemand die hoger was, kon zweren. Hij zei: Voorzeker, rijk zal Ik u zegenen en overvloedig zal Ik u in aantal doen toenemen.

HEBREEËN 6:13-14

Dit is een citaat uit Genesis 22:16 en 17. Dit is wanneer Abraham zijn zoon Izak offerde. Er wordt gezinspeeld op het deel van het vers dat hier niet wordt geciteerd. Hij zegt:

God zwoer bij Zichzelf.

In het vers zegt God eigenlijk:

Hij zei: Ik zweer bij Mijzelf, spreekt de HEERE: Omdat u dit gedaan hebt en Mij uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt, zal Ik u zeker rijk zegenen en uw nageslacht zeer talrijk maken, als de sterren aan de hemel en als het zand dat aan de oever van de zee is. Uw nageslacht zal de poort van zijn vijanden in bezit hebben.

GENESIS 22:16-17

De schrijver gaat ervan uit dat je dat deel van het vers kent. Hij zegt: ‘Zie je, God zwoer bij Zichzelf omdat Hij bij niemand kon zweren die groter was.’ Nu legt hij uit wat hij met die opmerking bedoelt.

En zo heeft hij de belofte verkregen na daar geduldig op gewacht te hebben. Mensen zweren immers bij Iemand die hoger is dan zichzelf, en de eed, die hun tot bevestiging dient, is het eind van alle tegenspraak. Omdat Hij aan de erfgenamen van de belofte overvloediger de onveranderlijkheid van Zijn raadsbesluit wilde bewijzen, heeft God die bekrachtigd met een eed, opdat wij door twee onveranderlijke dingen, waarin het onmogelijk is dat God zou liegen, een sterke troost zouden ontvangen, wij die bij Hem de toevlucht genomen hebben om de hoop die voor ons ligt, vast te houden.

HEBREEËN 6:15-18

Het woord ‘onveranderlijk’ betekent dat iets niet kan veranderen. Wat zijn die twee dingen die niet kunnen veranderen? Gods belofte en Zijn eed die Hij over die belofte heeft afgelegd.

Deze hoop hebben wij als een anker voor de ziel, dat vast en onwrikbaar is en reikt tot in het binnenste heiligdom, achter het voorhangsel.

HEBREEËN 6:19

Dat is in het heilige der heiligen in de hemel, daar verwijst hij naar.

Daar is de Voorloper voor ons binnengegaan, namelijk Jezus, Die naar de ordening van Melchizedek Hogepriester geworden is tot in eeuwigheid.

HEBREEËN 6:20

Deze hele passage is ongetwijfeld ingegeven door de laatste regel van vers 12: dat we willen zijn als degenen die door geloof en geduld de beloften beërven. Er zijn beloften die nog vervuld moeten worden. Hij zegt dit trouwens opnieuw tegen de lezers in hoofdstuk 10, 10:36:

Want u hebt volharding nodig, opdat u, na het volbrengen van de wil van God, de vervulling van de belofte zult verkrijgen.

HEBREEËN 10:36

Het punt is dat ze nog niet alles wat beloofd is volledig hebben ontvangen. Je moet volharden en geduldig zijn totdat het werkelijkheid wordt. Daarom zegt hij dat je degenen moet navolgen die door hun geloof en hun volharding de beloften beërven. Je wilt de beloften beërven die nog niet vervuld zijn. Je moet geloof, volharding en geduld hebben.

27

God bevestigt Zijn belofte met een eed

Dus vers 13 tot en met 20 vertellen ons waarom dit zeker is. Deze beloften zijn het waard om ervoor vol te houden, want ze zullen werkelijk vervuld worden. Waarom? Denk er eens over na. Denk aan de belofte die God aan Abraham deed. Hij beloofde het hem, en God kan trouwens niet liegen, dus Zijn belofte alleen zou genoeg moeten zijn. Maar om er zeker van te zijn dat hij wist dat het vaststond, zwoer Hij bij Zichzelf.

Nu zegt hij dat mensen natuurlijk altijd zweren bij iemand die groter is dan zichzelf, maar God kan dat niet doen. Er is niemand groter dan Hij, dus zwoer Hij bij Zichzelf. Een eed is iets wat we in onze cultuur niet zo vaak kennen, maar in alle oude culturen kenden ze die wel. Een eed was te vergelijken met het ondertekenen van een contract. In wezen leg je een eed af en ben je daaraan gebonden.

Jezus zei natuurlijk tegen Zijn discipelen dat je niet eens een eed zou hoeven afleggen. Je zou gewoon door je integriteit gebonden moeten zijn.

Zeg ja en meen het ook.

Je hoeft geen eed af te leggen om aan je integriteit gehouden te worden. Maar in sommige samenlevingen legden mensen die anders niet te vertrouwen waren een eed af. Ze zwoeren bij iets wat groter was dan zichzelf en beriepen zich op de deugdzaamheid van iets wat groter was dan zij.

Als je zegt: 'Je vertrouwt me niet omdat je me niet kent. Je kent God. Ik zweer bij God. Ik beroep me op Zijn deugdzaamheid.' Het idee zou dan zijn dat, als ik mijn eed breek, niet alleen mijn reputatie op het spel staat. Het is Gods reputatie die hier op het spel staat. Mensen zwoeren altijd bij iets wat groter was dan zichzelf. Er is niets groter dan God, dus zwoer Hij bij Zichzelf. Maar Hij zwoer zodat je twee redenen zou hebben om Hem te vertrouwen. De ene is de gebruikelijke reden om Hem te vertrouwen. Hij heeft het gezegd, en Hij spreekt altijd de waarheid. Zijn woord, Zijn belofte, is het ene. Maar het andere onveranderlijke is Zijn eed. Zo heb je dus een dubbele zekerheid dat de beloften waar zijn en het waard zullen zijn om erop te blijven wachten. Ze zullen uitkomen. En hij zegt:

28

Hoop als anker bij Jezus in het heiligdom

deze hoop, vers 19, is een stevig anker dat we hebben.

Dit anker voorkomt dat we afdrijven. In hoofdstuk 2 zei hij dat we moeten oppassen dat we niet afdrijven, zoals een schip dat van zijn touwen losslaat. Het is alsof de ketting waaraan het anker zit achter het voorhangsel verdwijnt, en het anker vastzit in een stevige rots achter het voorhangsel, in het heilige der heiligen. We zijn daar zelf nog niet per se binnen, maar we zijn ermee verbonden. En die ketting is een stevige ketting. Niets zal ons losrukken als we aan die hoop vasthouden. Die hoop is ons anker.

Ik hoop dat God al Zijn beloften aan ons zal vervullen. En ik weet dat Hij dat zal doen, omdat Hij het gezworen heeft. Hij heeft het beloofd. En mijn hoop is niet alleen maar wensdenken. Het is vertrouwen in de betrouwbaarheid van Gods belofte en van Zijn eed. Daarom is het iets waarmee ik met vertrouwen kan leven.

En Jezus is die plaats binnengegaan. Hij is daar voor ons. Zijn aanwezigheid in de hemel is de zekerheid dat we alles zullen hebben wat nodig is en wat God heeft beloofd. En we moeten niet teruggaan alsof vervolging of iets dergelijks zou aantonen dat wat God ons in Christus heeft beloofd een leugen is.

Let erop dat hij helemaal aan het einde terugkomt op zijn uitspraak waarmee hij het gedeelte met de waarschuwing begon, over Christus als:

Door God is Hij Hogepriester genoemd naar de ordening van Melchizedek.

HEBREEËN 5:10

Dat zei hij in hoofdstuk 5, vers 10. Dat was zijn vertrekpunt voor deze uitweiding. Hij heeft zijn uitweiding nu net afgerond. Hij komt nu terug op het punt waar hij vertrok. Nu gaat hij in hoofdstuk 7 eindelijk op een heel interessante manier op dit onderwerp in.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Hebreëen 13:22
- 1 Korinthe 2:9-10
- 1 Korinthe 2:10
- Hebreëen 6:1
- Hebreëen 6:1-3
- Spreuken 3:5
- Psalmen 37:3
- Hebreëen 9:9-10
- Efeze 4:4-5
- Hebreëen 11:6
- Markus 1:15
- Handelingen 20:21
- Efeze 4:3

- Efeze 4:4-6
- 1 Korinthe 1:12
- Handelingen 1:5
- Mattheüs 20:21
- Markus 10:38
- Handelingen 19:6
- 2 Korinthe 1:8
- 2 Korinthe 1:9
- Hebreëen 6:4-6
- Hebreëen 6:6-8
- Hebreëen 6:9
- Hebreëen 9:26-28
- Hebreëen 2:9
- Romeinen 11:23
- Jakobus 5:19-20
- Markus 10:23-25
- Mattheüs 19:26
- Mattheüs 21:41
- Mattheüs 21:43
- Hebreëen 6:10-12
- Hebreëen 6:13-14
- Genesis 22:16-17
- Hebreëen 6:15-18
- Hebreëen 6:19
- Hebreëen 6:20
- Hebreëen 10:36
- Hebreëen 5:10

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.